

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת זבחים ל"ה - מ"א
פרשת נח | כ"ז בתשרי - ג' בחשוון תשפ"ו (19-25 לאוקטובר 2025)

מז התלמוד

סדר קדשים. מסכת זבחים ל"ו, ב'

אמר רב חסדא: מרגלא בפומיה דרב דימי בר חנינא: בשר פסח שלא הוצלה, ולחמי תודה שלא הורמו - חייבין עליהן משום טומאה

מרגלא בפומיה - מורגל בפיו

הסבר: רב דימי בר חנינא היה רגיל לומר, שבשר קורבן פסח שעוד לא נצלה, ולחמים של קורבן תודה שעוד לא הפרישו לכוהנים - למרות שאינם מותרים באכילה עדיין, אם מישוהו אכל מהם בטומאה, הוא נענש על כך.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:
מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חיילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, בביטחון באויר וביים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתייהם,
ועטרם בכתר ושועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם."
ונאמר: "אמן".

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל, השבת החטופים החללים ורפואת הפצועים

אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויציאם מצרה לרחוקה

ומאפלה לאורה
ומשעבוד לנאלה
השתא בעגלא ובזמן קרוב
ונאמר אמן

דף ל"ה: הדם בעזרה

בעזרה שבבית המקדש שחטו את רוב הקרבנות. הדם שיצא מן הקרבנות זרם במעין ערוץ בעזרה שנמשך ממנה החוצה לנחל קידרון.

בערב פסח התקבצו בהר הבית יהודים רבים מאוד והקריבו בזמן קצר המון קרבנות, ואז היו מניחים פקק על פתח היציאה של הדם, ולכן הצטבר דם רב. הדם לא חצץ בין לבין רצפת העזרה מפני שדברים לחים אינם מהימם חציצה.

דף ל"ו: לאו הניתק לעשה

בערב פסח הזכיר הכהן לכל הבאים בשערי בית המקדש להקריב קרבן פסח, ושיצריך להשתדל לא להשאיר כלום מבשר הפסח עד הבוקר, כי הורתה התורה בספר שמות: "ולא תותירו ממנו עד בקר". מי שהותיר מן הבשר עד הבוקר - עובר על מצות לא תעשה.

אף על פי כן אין הוא נענש במלקות כי זהו "לאו הניתק לעשה".

"לאו הניתק לעשה" - הם איסורים שמי שעובר עליהם צריך לקיים מצוה שמטרתה תיקון העברה. למשל, אדם שנגזל ועבר על "לא תגזול" צריך לקיים מצות עשה "והשיב את הגזלה".

במקרה שלנו האיסור הוא "לאו הניתק לעשה", כי יש מצות עשה לשרוף את הבשר שותר בבוקר.

דף ל"ז: בכור בהמה

בתורה נאמר שהבכורים של הבהמות הטהורות, שייכים לכהנים. כל יהודי שלבמהמתו הטהורה נולד בכור, צריך לתנו לכהן.

מה עושה הכהן עם הבכור?
תלוי. אם הבכור תמים (שלם, אין בו מום), הוא מקריב אותו כקרבן, ואוכל חלק מבשרו. אם הבכור בעל מום ואי אפשר להקריב אותו, הכהן שוחט אותו אצלו ואוכל את כל הבשר, כי אי אפשר להקריב אותו כקרבן.

בדף זה לומדים שבכור בהמה הוא דבר יחודי שאין דומה לו בכל התורה כולה. בעלי התוספות מסבירים שכונת התלמוד היא, שקרבן רגיל שנהיה בעל מום, בעליו פודה אותו בכסף, ובכסף הזה הוא קונה קרבן אחר תחתיו. שונה הוא בכור, שאם נפל בו מום - הוא עצמו שייך לכהן.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:21	כניסת שבת: 17:42
יציאת שבת: 18:34	יציאת שבת: 18:43
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 17:37	כניסת שבת: 17:25
יציאת שבת: 18:35	יציאת שבת: 18:42

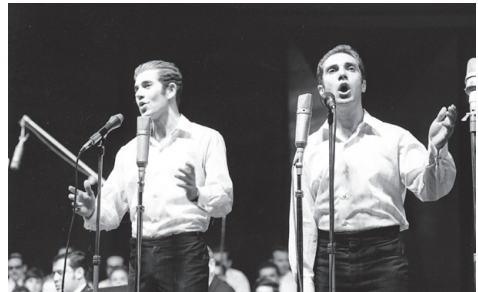

★ | מן ההסטוריה

פסטיבל הזמר החסידי

פסטיבל הזמר החסידי היה תחרות זמר שהתקיימה בין השנים 1969-1992. הפסטיבל הראשון התקיים במוצאי שמחת תורה בהיכל התרבות בתל אביב, ולרוב התקיים במהלך חגי תשרי. בפסטיבל השתתפו זמרים ויוצרים דתיים ושאינם דתיים. רבים מהזמרים, הלהקות והשירים שהשתתפו בפסטיבל זכו לפרסום רב, ביניהם ר' שלמה קרליבך, עוזי חיטמן, יגאל בשן וצמד רעים.

צמד רעים בפסטיבל הזמר החסידי (צלם- סוכנות צילומי עיתונות י.פ.א. . אוסף זן הדני, הספרייה הלאומית)

מתפללים

דני בן ה-16 הוא ילד מוכשר מאוד מבחינה מוזיקלית. הוא שר יפה, מנגן על מספר כלים, מלחין ויוצר, ואף הופיע באירועים שונים וקיבל מחמאות. לאור כל זאת דני רוצה עכשיו לעזוב את התיכון בו הוא לומד, לוותר על בחינות הבגרות, ולהתעסק רק עם מוזיקה - להקים להקה, להופיע, להקליט וכדומה. רצונו הזה של דני עורר ויכוח משפחתי סוער.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שנכון שחשוב לסיים תיכון ובגרות, אבל במקרה של כישרון כמו דני, צריך לאפשר לו להתפתח מוזיקלית ולממש את כישוריו למרות המחיר של עזיבת התיכון. זה ייתן לו כלים להמשיך החיים ולהגשמת חלומותיו, וזה לא פחות חשוב מתעודת בגרות.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שאומנם דני מוכשר מאוד ויהיה לו עתיד במוזיקה, אבל במקביל להתפתחותו המוזיקלית, עליו לסיים את הלימודים בתיכון ואת בחינות הבגרות, ורק אחר כך יוכל להחליט איך בדיוק להמשיך במסלול המוזיקלי. לא נכון להפסיק ללמוד, לוותר על החיים החברתיים בתיכון ולוותר על תעודת הבגרות.

ו...אה
?עתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה וה'תפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר ממורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

♥ | על המפה

גבעת שמואל

גבעת שמואל היא עיר במחוז המרכז. היא הוקמה בשנות ה-40 על אדמות ממזרח בני ברק, ונקרא על שם המנהיג הציוני שמואל פינלס. ראשוני המתישבים במקום היו עולים מרומניה, הונגריה ובולגריה. בהמשך הפכה גבעת שמואל למועצה מקומית, קלטה עולים רבים מארצות שונות, ובשנת 2007 הוכרזה כעיר. בגבעת שמואל קיימת קהילה דתית-לאומית גדולה, ופועלים בה בתי כנסת ושיעורי תורה רבים. כיום גרים בה כ-28,000 תושבים. בין שכונות העיר: רמת אילן, גבעת יהודה, רמת הדר, שכונת גיורא ורמת הדקלים.

פארק רמון גבעת שמואל (Wikipedia, Avi1111)

👤 | מי אני?

1. פיוט ידוע בקהילות רבות.
2. זהות מחברו לא ידועה, ויש מספר השערות לגבי מי המחבר.
3. נמצא לראשונה בסידור מהמאה ה-13.
4. משבח את גדולתו של ה' ואת הביטחון בו.
5. רבים נוהגים לשיר אותו בערב שבת.
6. אחד הלחנים המפורסמים שלו חובר על ידי עוזי חיטמן.

„סגור וולא, טיחט“

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0			
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם

התלמוד
התורה
המקרא

חידה!

מצאו את המילה הקשורה לכל ההגדרות הבאות:
 ראובן, עשיו וקין,
 המכה העשירית במצרים,
 נותנים אותו לכוהן,
 ועושים לו פדיון הבן.

--	--	--

- התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:
- 1 מי הוא האיש עם הגיטרה במרכז הציור?
  - 2 איך השלט בחלון, "גבעת שמואל", קשור לאיש הזה?
  - 3 מה הקשר ל"חלום עליכם" ו"פרפר נחמד" לאיש עם הגיטרה בציור?
  - 4 איזה שיר יהודי מפורסם הוא הלחין בשנת 1976?

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי, הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

דמות החמ"ד תשפ"ו - הרב יוסף משאש זצ"ל

מקנס היא עיר במרוקו שבה התקיימה קהילה יהודית מאז הגיעו לשם יהודים שגורשו מספרד. בשיאה היא מנתה 30,000 איש. היהודים התרכזו ברובע שנקרא "מלאח", שהוקף בחומה ושעריו ננעלו בלילה כדי להתגונן מפני פרעות שהתרחשו מדי פעם. במהלך המאה ה-20 החלו יהודים לעזוב את מרוקו, והקהילה נעלמה כמעט לחלוטין לאחר שמרוקו קיבלה עצמאות. כיום גרים בה רק יהודים מעטים. בין התושבים הידועים בקהילה היו שושלת הרבנים ממשפחת בירדוגו, וכן הרבנים ממשפחות משאש וחלויה.

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ג	5260	5258	4900	4800	4650	4260
2019 שנת סיום השי"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינת ישראל	1969 הרב אריה לויין	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרבנים	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

סדר קדשים | מסכת זבחים | דף ל"ח - מ"א

דף ל"ח: הפנה מכבס את האבנט

לאחר שחיסטת קרבן חטאת שהביא יהודי לבית המקדש, קיבל הפנה שעובד בחצר בית המקדש את דמו בכלי שרת והלך עמו לכיוון המזבחה, כדי לזרוק מן הדם על המזבחה. כהן שעבר סמוך אליו דחף קצת בטעות את זרועו ונשפך קצת מהדם על האבנט שלו.

התורה בספר ויקרא קובעת על קרבן חטאת: **"וְאִשֶּׁר יִזֶּה מִדְּמָהּ עַל הַבְּגָד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תִּכְבֵּס בְּמָקוֹם קֹדֶשׁ"** - בגד שנשפך עליו דם חטאת לפני שזרקו ממנו על המזבחה, צריך לכבס היטב את המקום שנגע בו הדם.

דף ל"ט: רבי נחמיה

רבי נחמיה היה בין חכמי ישראל שהתכנסו אחרי תקופת השמד שנגזרו הרומאים, לפני כאלף ותשע מאות שנים.

חכמי ישראל שהתכנסו הם: רבי יהודה, **רבי נחמיה**, רבי מאיר, רבי יוסי, רבי שמעון בן יוחאי, רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי ורבי אליעזר בן יעקב. **הם הקימו מחדש מקום תורה באושא**, והכריזו שכל מי שלמד, וגם מי שלא למד ורצה ללמוד, יבוא לאושא ללמוד תורה, וכן נתכנסו שם חכמים רבים ללמוד תורה.

אושא הייתה מקום בגליל שהתיישבו בו יהודים, ובתקופות מסוימות הסנהדרין הגדולה נלתה מירושלים ומקום מושבה היה באושא. התקנות שתקנו הסנהדרין הגדולה באושא, מכונות **"תקנות אושא"**, ופעמים אחדות אנו מוצאים בתלמוד ש"באושא התקינו" כר וכו'.

דף מ': הלכות לבית המקדש

שתי הלכות הקשורות לבית המקדש כתובות בדף זה.

הלכה ראשונה: ביום הכיפורים מזה הפנה הגדול על מזבח הזהב מדם הפר ומדם השעיר. אם קרסה התקרה של ההיכל שבבית המקדש או התקרה של אוהל מועד במשכן - אין הפנה מזה.

הלכה שנייה: כשכהן מזה מדם קרבן צריך שבמזרק שבידו תהיה כמות דם כזו שהוא יכול לטבול בה את אצבעו, ולא מספיק שתהיה כמות דם שהוא יכול להרטיב בה את אצבעו.

דף מ"א: לשם מצוה

במסכת זבחים עוסקים רבות בכך שצריך להקריב את הקרבן **"לשמו"**. למשל, קרבן עולה יש להקריב לשם קרבן עולה ולא לשם קרבן אחר.

ישנן מצוות נוספות שיש בהם דין זה, כגון מצות **"ציצית"**. את חוטי הציצית צריך לטוות ולתלות בבגד לשם מצות ציצית. כך גם לגבי מצוה בפסח - את המצות צריך לאפות לשם מצות מצוה.

דבר תורה

על החיות הטמאות, שמהן נכנסו לתיבה רק שתיים, אומרת התורה שהן באו מעצמן - "שנים מכל יבואו אליך להחיות". לעומת זאת, על החיות הטהורות אשר מהן הכניס נח שבע מכל סוג, אומרת התורה שנח היה צריך לטרוח בעצמו להביאן, והם לא באו מעצמן, כמו שכתוב - "מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה".

הרמב"ם מסביר מדוע דווקא החיות הטמאות הגיעו מעצמן, ואילו בטהורות היה צריך נח לטרוח, משום שהטהורות הגיעו בכדי שיוכלו להקריב מהן קורבנות לאחר המבול, ובנוגע למצווה יש מעלה בכך שהאדם טרוח ומתאמץ. על כן, הטמאות שהיו בתיבה להישרדות, הגיעו לבד, אך הטהורות שהיו גם בשביל מצווה - בהם השאיר הקב"ה לנוח לטרוח ולהתאמץ בהכנסתן לתיבה.

שאלות חשובות

1. לאן שטפו את דם הקורבנות מרצפת בית המקדש?
2. מהן "תקנות אושא"?
3. מה צריך לכוון כאשר קושרים ציצית בבגד?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולון עד השעה 14:00, למייל talmudhagralla@medison.co.il יש לציין את מס' העולון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי (עמ' 3)

1. הזמר, המלחין והיוצר עוזי חיטמן שנפטר ב-ב' חשוון תשס"ה
2. עוזי חיטמן נולד ב-1952 בגבעת שמואל.
3. אלו הן שתי תוכניות טלוויזיה פופולאריות לילדים, שעוזי חיטמן השתתף בהן.
4. "אדון עולם".

חידה (עמ' 3)

תשובה: בכור

